

w życie kulturalne Lublina i stanowią cenione przez polskich badaczy starożytności wczesnochrześcijańskiej forum wymiany myśli naukowej.

Ks. Piotr Wilk, Lublin – KUL

Posiedzenia Komisji Bizantynologicznej Polskiego Towarzystwa Historycznego w roku akademickim 2021/2022

**Meetings of the Byzantine Commission of the Polish Historical Society
in the Academic Year 2021/2022**

Zgodnie z wieloletnią tradycją także i w bieżącym roku akademickim zostały zorganizowane dwa posiedzenia KB PTH. W sobotę 27 listopada 2021 roku odbyło się pierwsze w roku akademickim 2021/2022 spotkanie KB PTH. Przeprowadzono je w tzw. trybie zdalnym za pośrednictwem programu MS Teams. Rozpoczęło się ono zgodnie z planem o 11:30. Moderatorem zebrania był przewodniczący KB PTH, prof. dr hab. Maciej Kokoszko (UŁ). Rozpoczął on posiedzenie Komisji od powitania uczestników i przedstawienia porządku obrad (11:30-11:37). Następnie oddał głos dr Bognie Kosmulskiej (UW), która przybliżyła obecnym postać niedawno zmarłej dr Iriny Tatarowej (23 I 1964-30 X 2021), bizantynistki rosyjskiego pochodzenia, pracującej na Wydziale „Artes Liberales” UW. Podstawą kommemoratywnego wystąpienia dr B. Kosmulskiej (11:37-11:48) był tekst wspomnieniowy pióra Witalija Michalczuka, kustosa Muzeum Ikon w Warszawie. Kolejnym punktem części wstępnej była prezentacja najnowszych polskich publikacji z zakresu szeroko rozumianej bizantynistyki (11:50-12:05).

Na drugi punkt programu złożyły się dwa referaty. Autorem pierwszego z nich był dr hab. Bartosz Awianowicz, prof. UMK. Tytuł jego wystąpienia brzmiał: „Rzymskie mennictwo prowincjonalne jako możliwa inspiracja brązowych nominałów wczesnego Bizancjum” (12:06-12:50). Po wystąpieniu miała miejsce dyskusja (12:50-13:14), w której udział wzięli (w kolejności zabierania głosu) prof. M. Kokoszko, dr Andrzej Kompa (UŁ i sekretarz KB PTH), dr Magdalena Łaptaś (UKSW) i prof. dr hab. Adam Łajtar (UW). Z kolei autorem drugiej prelekcji był prof. UJ, dr hab. Michał Bzikowski. Przedmiotem jego wykładu było „Bizancjum oczami

Greków – Nikosa Kazantzakisa wędrowki po Peloponezie” (13:15-13:30 i 13:40-14:05). Nieplanowana przerwa w trakcie tego wystąpienia została spowodowana internetowymi problemami technicznymi, które jednak udało się szczęśliwie przezwyciężyć. Następnie odbyła się dyskusja (14:05-14:48). Jej uczestnikami byli kolejno dr Sławomir Skrzyniarz (UJ), dr Piotr Ł. Grotowski (UPJPII w Krakowie), dr B. Kosmulska (UW), dr hab. Anna Kotłowska (prof. UAM), dr hab. Małgorzata Smorąg-Różycka (prof. UJ), dr Grzegorz Rostkowski (badacz niezależny) oraz dr A. Kompa (UŁ).

Kolejnym, trzecim punktem programu było przyjęcie nowych członków KB PTH (14:48-15:15). W skład Komisji weszło trzech nowych badaczy historii Bizancjum: dr Magdalena Garnczarska (UJ), której naukową sylwetkę przedstawił dr S. Skrzyniarz, dr hab. Agnieszka Gronek (prof. UJ) rekomendowana przez dr hab. M. Smorąg-Różycką (prof. UJ) oraz ks. dr Przemysław Szewczyk, wykładowca Wyższego Seminarium Duchownego w Łodzi, którego dorobek omówił prof. M. Kokoszko. W głosowaniu jawnym wszystkie kandydatury zostały przyjęte jednogłośnie.

Następnie (15:15-15:17) dr A. Kompa przedstawił krótko aktualne informacje na temat XXIV Międzynarodowego Kongresu Studiów Bizantyńskich, który został zaplanowany na sierpień 2022 roku. Obrady mają toczyć się w dwóch miastach: w Wenecji i w Padwie. Ostatnim punktem spotkania KB PTH były tzw. „pozostałe sprawy organizacyjne” (15:17-15:40). Głównym elementem tego segmentu harmonogramu posiedzenia Komisji była tzw. ministerialna lista czasopism. Dyskusję na ten temat rozpoczął dr A. Kompa. Mówca podkreślił brak znowelizowanej listy, na którą środowisko czeka już od dłuższego czasu. Omówił również potrzebę tzw. dopunktowania wielu czasopism oraz konieczność dodania do listy około 250 tytułów zagranicznych, których dziś brakuje w przedmiotowej wykazie. Dr A. Kompa zaproponował wystosowanie przez Komisję pisemnego apelu do MNiSW w sprawie nowej listy czasopism punktowanych. Stanowisko to poparł w krótkim wystąpieniu prof. dr hab. Kazimierz Ilski (UAM i wiceprzewodniczący KB PTH), wspominając jednocześnie o podobnych działaniach podjętych przez Komitet Nauk o Kulturze Antycznej PAN i Komisję Historii Starożytnej PTH. Następnie odbyło się głosowanie jawne, w którym uczestnicy spotkania jednogłośnie poparli ideę wystosowania wspomnianego wyżej apelu. Kolejnym tematem, który podniósł prof. M. Kokoszko, był tzw. współczynnik kosztochłonności, który w myśl tzw. reformy Gowina stosuje MNiSW przy finansowaniu poszczególnych dyscyplin naukowych. Współczynnik ten jest wybitnie niekorzystny dla dyscypliny historia. Mówca poprosił członków Komisji o nadsy-

łanie pisemnych opinii w tej materii. Głos w tej sprawie zabrał również dr hab. Aleksander Paroń (prof. Instytutu Archeologii i Etnologii PAN we Wrocławiu), postulując całkowitą likwidację współczynnika kosztochłonności. Na koniec głos zabrał powtórnie dr A. Kompa, podkreślając bardzo niekorzystny wpływ tego współczynnika na humanistykę jako taką. Jednocześnie zaznaczył on, że *de facto* chodzi o dwa elementy: kosztochłonność badawczą i kosztochłonność dydaktyczną.

Ponieważ nikt nie zgłosił żadnego „wolnego wniosku”, prof. M. Kokoszko krótko podsumował całość obrad oraz podziękował za wirtualne uczestnictwo w tym spotkaniu (15:40-15:42). W posiedzeniu wzięły udział 44 osoby, choć nie wszystkie były obecne przez cały czas jego trwania. Środowisko KUL-u reprezentowali ks. dr hab. Piotr Szczur (prof. KUL), ks. prof. dr hab. Mariusz Szram oraz niżej podpisany.

W sobotę 11 czerwca 2022 roku odbyło się drugie spotkanie KB PTH. Miało ono miejsce w gościnnych murach Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (Collegium Historicum, ul. Uniwersytetu Poznańskiego 7, Sala Dziekańska nr 1.63). Nad organizacją posiedzenia Komisji czuwali badacze Pracowni Historii Bizancjum UAM, którą kieruje prof. K. Ilski. Spotkanie, którego początek zaplanowano na godzinę 11:30, rozpoczęło się faktycznie o 11:40. W ramach części wstępnej (11:40-11:50) prof. M. Kokoszko powitał wszystkich przybyłych do Poznania, przedstawił porządek obrad oraz omówił najnowsze polskie publikacje z zakresu bizantynistyki. Następnie rozpoczęła się część merytoryczna posiedzenia Komisji, w ramach której wygłoszono w języku angielskim dwa referaty oraz komunikat (11:50-13:45). Autorem pierwszego wykładu był prof. Juan Signes Codoñer, wieloletni pracownik (1996-2020) Universidad de Valladolid (UVA), a od 2020 profesor Universidad Complutense de Madrid (UCM). Jego prelekcja nosiła tytuł „Rewriting the Annals of the Macedonian Dynasty: A Teamwork?” (11:50-12:48). Po wykładzie odbywał się krótka dyskusja (12:48-12:58), w której głos zabrali kolejno prof. dr hab. Jan Prostko-Prostyński (UAM), dr A. Kompa (UŁ) i prof. M. Kokoszko (UŁ). Drugie wystąpienie było dziełem dwóch autorów z Uniwersytetu Łódzkiego. Byli nimi prof. M. Kokoszko i dr Zofia Rzeźnicka. Temat ich referatu brzmiał: „Beef in the Byzantine Period: Dietetic Advice and Dietary Reality” (13:00-13:25). Dopełnieniem tej prelekcji była krótka dyskusja (13:25-13:36), której jedynym uczestnikiem był prof. J. Prostko-Prostyński. Ostatnim elementem segmentu merytorycznego był komunikat, który przedstawił wykładowca Uniwersytetu w Białymstoku, dr hab. Rafał Kosiński, prof. UwB. Omówił on (również po angielsku) „Projekt wydania bi-

lingwicznego ‘*Historia Tripartita*’ Teodora Lektora” (13:36-13:45). W tym przypadku dyskusji nie było. Należy dodać, że wszystkie poprzednie dyskusje toczyły się w języku angielskim.

Po tym wystąpieniu prof. M. Kokoszko zarządził przerwę (13:45-14:05). Po wznowieniu posiedzenia rozpoczęła się część organizacyjna (14:05-14:45). Część tę zdominowała kwestia XXIV Międzynarodowego Kongresu Studiów Bizantyńskich, który będzie trwał od poniedziałku (22 sierpnia 2022) do soboty (27 sierpnia 2022) w Wenecji i w Padwie. Problemy techniczne i organizacyjne związane z tym wydarzeniem zreferował obszernie sekretarz Komisji, czyli dr A. Kompa. Zastanawiano się również nad formą spotkań KB PTH. Rozpatrywano trzy możliwe warianty: tradycyjny model realnych kontaktów międzyludzkich, model zdalny za pośrednictwem programu MS Teams oraz model hybrydowy. Wydaje się, że wagę decydującą miał w tym względzie autorytet prof. J. Prostko-Prostyńskiego, który opowiedział się zdecydowanie za tradycyjną formą spotkań na żywo. Jako miejsce następnego posiedzenia zaproponowano wstępnie Łódź. Poruszono także, podobnie jak miało to miejsce w czasie spotkania listopadowego, zagadnienie tzw. dopunktowania niektórych czasopism zagranicznych.

W drugim, czerwcowym posiedzeniu KB PTH wzięło udział 25 osób. Najwięcej badaczy, bo aż 6 osób, reprezentowało Uniwersytet Łódzki. Z kolei ekipa gospodarzy, czyli Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, liczyła 5 osób. Po dwóch przedstawicieli miały Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet Warszawski i Uniwersytet w Białymstoku. Jednoosobowo natomiast były reprezentowane następujące ośrodki: Akademia Katolicka w Warszawie, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II (przez niżej podpisanego), Universidad Complutense de Madrid, Uniwersytet Gdański, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Uniwersytet Wrocławski, Uniwersytet Zielonogórski. Był również obecny dr Grzegorz B. Rostkowski (badacz niezależny). Generalnie do Poznania przybyli bizantyniści z 11 ośrodków polskich oraz prof. Juan Signes Codoñer z UCM.

Należy podkreślić gościnność gospodarzy, którzy przed posiedzeniem podjęli przybyłych obfitym śniadaniem we foyer Collegium Historicum oraz zapewnili kanapki i napoje w czasie wspomnianej wyżej przerwy (13:45-14:05). Za naddatek serca natomiast należy uznać serdeczną atmosferę, jaką stworzyli poznańscy badacze historii Bizancjum.